

Kamu Güvenliğine ve Kolluk Hizmetlerine İlişkin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Bunlara Yeni Hü kûmler Eklenmesi Hakkında Kanun

(Resmi Gazete ile yayımı : 23 . 2 . 1980 Sayı : 16909)

No. :
2261

Kabul Tarihi :
19 . 2 . 1980

MADDE 1. — 4 . 7 . 1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 9 ve 17 nci maddelerine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Madde 9. — (Ek Fıkralar) Polis, kamu düzenini ve anayasal hak ve özgürlükleri korumak bakımından zorunlu ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, il sınırları içinde valinin, ilçe sınırları içinde kaymakamın, somut olay ve gereksinimler için her seferinde yeniden vereceği emirle :

A) 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürütüşü Hürriyeti Hakkında Kanun kapsamına giren toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin düzenini ve güvenliğini bozacak faaliyet ve davranışları önlemek üzere, toplantı veya yürüyüşlerin düzenini ve güvenliğini bozacak faaliyet ve davranışları önlemek üzere, toplantı veya yürüyüşlerin yapıldığı yerde veya yakın çevresinde;

B) Özel hukuk tüzelkişileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ya da sendikaların genel kurul toplantılarının güvenliğini sağlamak üzere, toplantının yapıldığı yerde veya yakın çevresinde;

C) Can ve mal güvenliğinin ve seyahat özgürlüğünün sağlanması için, tren, otobüs, vapur, uçak, metro ve benzeri yerüstü ve yeraltı toplu taşıma araçları ile hava limanı, iskele, liman, gar, istasyon, otogar, otobüs terminalleri gibi halkın topluca bulunduğu veya spor gösteri veya yarışmaları gibi büyük halk topluluklarının birikebileceği yerlerde;

D) Öğretim ve eğitim özgürlüğünün sağlanması için her derecede öğretim ve eğitim kurumlarının ve kanununun 20/2 maddesindeki koşula uygun olarak girilecek üniversite, bağımsız fakülte veya bağlı kurumlarının içinde, bunların yakın çevrelerinde ve giriş çıkış yerlerinde;

E) Cana, ırza, mala veya tasarruf emniyetine tecavüz sabotaj, adam kaçırmak veya rehin almak, silâhı gasp ve soygun, ateşli silâhlar ve bıçaklarla, bomba ve öteki patlayıcı, parlayıcı ve yakıcı maddelerle saldırıda bulunmak, uçak, tren, otobüs, vapur ve benzerleri öteki yerüstü ve yeraltı toplu taşıma araçlarını kaçırmak, zaptetmek veya yolcularını rehin tutmak suretiyle toplumda tedirginlik, korku ve dehşet meydana getirerek sırf kamu düzenini bozmağa ve milli güvenliği sarsarak Anayasada yer alan temel hak ve hürriyetleri, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü, nitelikleri Anayasada belirlenen Cumhuriyeti tehlikeye düşürmeğe yönelik şiddet eylemlerine girişileceğini gösteren kesin belirtilerin elde edilmesi halinde, umumi ya da umuma açık yerlerde veya öğrenci yurtlarında veya eklentilerinde veya kentim ya da öteki yerleşme birimlerinin giriş ve çıkış yerlerinde veya anacaddelerinde seyreden taşıt araçlarında,

Yukarıdaki fıkranın A, B, C ve D bendlerinde sayılan âlet ve eşyanın bulundurulup bulundurulmadığını saptamak ve bu fıkranın E bendinde sayılan eylemlerle ilgili kişileri ele geçirmek amacıyla, kişilerin üstlerini, araçlarını ve eşyasını arar, suç unsuru gördüklerine el koyar, evrakıyla birlikte adalete teslim eder.

5680 sayılı Basın Kanunu kapsamına giren basılı eserlerin arama ve zabtı genel hü kûmlere göre olur.

Vali ve kaymakamın arama ve etkoymaya ilişkin emri yazıyla verilir. İvedi durumlarda sözlü olarak verilen emir en kısa zamanda yazı ile doğrulanır.

Madde 17. — (Ek fıkralar) Polis suç işlenmesini önlemek veya işlenmiş suçların faillerini ele geçirmek için kişilerden (KENDİNİN POLİS OLDUĞUNU BELİRLEYEN BELGEYİ GÖSTERDİKTEN SONRA) kimliğini sorabilir.

Bu istem karşısında herkes nüfus hüviyet çizdani, pasaport veya resmi bir belgeyi göstererek kimliğini belirlemek zorundadır.

MADDE 2. — 4 . 6 . 1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilât Kanununun 82, 85 ve 86 ncı maddeleri aşağıdaki biçimde değiştirilmiş ve bu kanuna 8 ek madde ile 4 geçici madde eklenmiştir,

Madde 82. — Emniyet örgütü mensuplarına verilecek disiplin cezaları şunlardır :

- A) Uyarma: Memura, görevinde daha dikkatli davranması gerektiğini yazıyla bildirmektir.
- B) Kınama: Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu sayıldığını yazıyla bildirmektir.
- C) Aylık kesme: Memurun 15 günlük kadar aylığının kesilmesidir.
- Ç) Kısa süreli durdurma: Memurun bulunduğu kademedeki ilerlemesinin 4, 6 veya 10 ay için durdurulmasıdır.
- D) Uzun süreli durdurma: Memurun bulunduğu kademedeki ilerlemesinin 12, 16, 20 veya 24 ay durdurulmasıdır.
- E) Meslekten çıkarma: Memurun, Emniyet örgütü hizmetlerinde bir daha çalıştırılmamak üzere meslekten çıkarılmasıdır.

F) Devlet memurluğundan çıkarma: Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır. Bu ceza 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre ve bu kanunda gösterilen yetkili disiplin kuruluca uygulanır.

Kısa veya uzun süreli durdurma cezaları, ceza süresi içinde derece yükselmesi için açılan kurslara, yarışma sınavı veya seçmelerine girmeyi de önlür.

Disiplin cezası verilmesine neden olmuş eylem ya da durumun, cezaların sicilden silinmesine ilişkin süre içinde yinelenmesinde bir derece daha ağır ceza uygulanır. Aynı derece cezayı gerektiren, fakat ayrı fiil ve durumlar nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulanmasında bir derece ağır ceza verilir.

Kurumda geçmiş hizmetleri sırasında çalışmaları olumlu bulunan ve iyi veya çok iyi derecede sicil alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olamı uygulanabilir.

Madde 85. — Emniyet örgütü mensupları için sicil raporu düzenlemeye yetkili amirler, hizmet gerekleri, hiyerarşik ilişkiler ve disiplin esasları gözönünde bulundurularak, İçişleri Bakanlığınca düzenlenecek bir yönetmelikle belirlenir. Ancak, Vali ve kaymakamlar, emirlerinde çalışan Emniyet Örgütü mensupları için gerekli gördükleri zaman ve hallerde ek sicil raporu düzenlemeye yetkilidirler. Vali ve kaymakamlarca haklarında sicil raporu düzenlenen kişiyle ilgili bütün değerlendirmelerde bu ek sicil raporu esas alınır.

Madde 86. — Emniyet Örgütü mensupları, 1475 sayılı Nakdi Tazminat Kanunu hükümlerinden başka aşağıdaki durumlarda :

A) Ülkenin güvenlik ve esenliği, Devletin çıkarları ve kişilerin can, ırz ve mallarını korumada yüksek hizmetleri görülenler, fiilen almakta oldukları aylık tutarlarının iki katından beş katına kadar;

B) Olağanüstü durumlarda yaşamını ortaya koyarak büyük yararlıklar gösterenler, fiilen almakta oldukları aylık tutarlarının altı katından yirmidört katına kadar, para verilerek ödüllendirilir.

C) B fıkrasındaki hallerde yaşamını kaybedenlerin fiilen almakta oldukları maaş tutarının otuzaltı katı para olarak kanuni mirasçılara ödenir.

Sağ ana ve baba ölenin fürü ile یتima ettiği hallerde ise kanuni mirasçılara maaşının yirmidört katı, ana ve babasına oniki katı para olarak verilir.

Bu madde hükmü geriye yürütür.

EK MADDE 1. — Emniyet Örgütünde, disiplin ve soruşturma işlerinde kanunlarla verilen görevleri yapmak üzere, illerde, öğretim ve eğitim kurumlarında ve merkezde birer Polis Disiplin Kurulu, Merkezde ayrıca Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulu oluşturulur.

A) İl Polis Disiplin Kurulu :

Emniyet işleriyle görevlendirilen vali yardımcısının başkanlığında,

1. İl Hukuk İşleri Müdürlüğü, bulunmadığı durumda valinin görevlendireceği, İl İdare Şube Başkanlarından biri,

2. Emniyet Müdürü veya görevlendireceği müdür yardımcılardan biri, müdür yardımcısı bulunmadığı durumda il emniyet kuruluşunda emniyet müdüründen sonra gelen en yüksek rütbeli, rütbelerde eşitlik varsa daha kıdemli amir,

3. Emniyet İkinci Şube Müdürü veya Şefi,

4. Emniyet Üçüncü Şube Müdürü veya Şefinin,

B) Öğretim ve eğitim kurumlarındaki polis disiplin kurulları :

Kurum Müdürlüğünün Başkanlığında, aynı kurumda görevli personel arasında en yüksek rütbeli, rütbelerde eşitlik durumunda kıdemli üç amir ile aynı kurumdaki öğretmenler arasından Genel Müdür tarafından seçilen bir kişinin;

C) Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Disiplin Kurulu :

Personel işleriyle görevli Genel Müdür Yardımcısının başkanlığında;

1. Personel Daire Başkanı,

2. Polis Teftiş Kurulu Başkanınca görevlendirilecek bir Polis Müşavir Müfettişi veya Polis Başmüfettişi,

3. Genel Müdürlükçe seçilecek bir Daire Başkanı,

4. Hukuk İşleri Daire Başkanlığına bağlı Şube Müdürleri arasından Genel Müdür tarafından görevlendirilecek bir Şube Müdürünün;

D) Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulu :

Genel Müdür Başkanlığında;

1. Bakan tarafından görevlendirilecek iki Emniyet Genel Müdür Yardımcısı,

2. Polis Teftiş Kurulu Başkanı,

3. Hukuk İşleri Daire Başkanının,

Katılması ile oluşur.

(B) bendi gereğince hangi öğretim ve eğitim kurumunda Polis Disiplin Kurulu oluşturulacağı ve Disiplin Kurulu oluşturulmayan öğretim ve eğitim kurumları personeli hakkında karar vermeye yetkili kurullar, Bakanlıkça saptanır.

EK MADDE 2. — Disiplin kurullarının disiplin cezası verebilecekleri personel ve uygulamaya yetkili oldukları cezalar aşağıda gösterilmiştir.

A) İl Polis Disiplin Kurulları, Kuruldukları İl Emniyet Kadrosundaki :

1. Polis memurları, çarşı ve mahalle bekçileri ile atanması il makamlarına ait personele bütün disiplin cezalarını,

2. Komiser muavini, komiser ve başkomiserlere meslekten çıkarma cezası dışında kalan öteki disiplin cezaları,

B) Öğretim ve eğitim kurumlarındaki polis disiplin kurulları, kurum kadrosunda görevli polis memuru ile kurumda öğrenim gören polis memuru ve adaylarına bütün disiplin cezalarını,

C) Genel müdürlük merkez disiplin kurulu, emniyet hizmetleri sınıfı mensuplarından;

1. Genel müdürlük, il, öğretim ve eğitim kurumları kadrolarındaki (8) nci meslek derecesinden (5) nci meslek derecesine (Bu derece dahil) kadar olan personele meslekten çıkarma cezası dışında kalan öteki disiplin cezalarını,

2. İl emniyet kadrolarındaki komiser muavini, komiser ve başkomiserler hakkında meslekten çıkarma cezasını,

3. Genel müdürlük merkez kuruluşu ve öğretim ve eğitim kurumları kadrolarındaki komiser muavini, komiser, başkomiserler ile genel müdürlük merkez kuruluşunda görevli polis memurları hakkında bütün disiplin cezalarını,

D) Genel müdürlük yüksek disiplin kurulu, emniyet hizmetleri sınıfında bulunanlardan;

1. Genel müdürlük, il, öğretim ve eğitim kurumları kadrolarındaki (8) nci meslek derecesinden (5) nci meslek derecesine (Bu derece dahil) kadar olan personel hakkında meslekten çıkarma cezası,

2. Genel müdürlük, il, öğretim ve eğitim kurumları kadrolarındaki 4 ncü ve 3 ncü meslek derecelerinde bulunan personel hakkında meslekten çıkarma dışında kalan öteki disiplin cezalarını,

Verebilir.

Emniyet hizmetleri sınıfında bulunanlardan 1 nci ve 2 nci meslek derecelerinde bulunanlar hakkında disiplin cezası belirlemeye genel müdürlük ve il kadroları ile öğretim ve eğitim kurumlarındaki 4 ncü ve 3 ncü meslek derecesinde olan personel için meslekten çıkarma cezası vermeye Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulu yetkilidir.

Emniyet Teşkilâtı mensupları hakkında, hangi sınıf ve derecede olursa olsun, Devlet memurluğundan çıkarma cezası, genel hükümler çerçevesinde, yalnız Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunca verilir.

Disiplin kurullarının toplanma, görüşme ve karar verme esas ve yöntemleri, yetkili disiplin kurullarının oluşturulmaması durumunda uygulanacak kurallar ile bu konulara ilişkin öteki hususlar İçişleri Bakanlığınca bir yönetmelikle düzenlenir.

EK MADDE 3. — Emniyet Teşkilâtında Emniyet hizmetleri sınıfı dışında diğer sınıflardaki personel hakkında disiplin cezaları :

A) Kadro derecesi (5) ve daha aşağı olanlardan il emniyet kuruluşunda görevli olanlara il polis disiplin kurulunca, öğretim ve eğitim kurumlarında görevli olanlara o kurumun polis disiplin kurulunca; daha yukarı kadro derecesinde olanlara genel müdürlük merkez disiplin kurulunca;

B) Genel müdürlük merkez kuruluşunda görevli olanlardan kadro derecesi (5) ve daha aşağı olanlara genel müdürlük merkez disiplin kurulunca, daha yukarı olanlara da genel müdürlük yüksek disiplin kurulunca verilir.

EK MADDE 4. — Disiplin Kurulunca verilen kararlardan :

A) İl Polis Disiplin Kurulunun polis memurları hakkında verilen meslekten çıkarma cezası dışındaki kararları Valinin; polis memurları hakkında verilen meslekten çıkarma cezası kararları Valinin önerisi, Genel Müdürlük Yüksek Disiplin Kurulunun görüşü ve Bakanın onayı ile;

B) Genel Müdürlük Merkez Disiplin Kurulu ile öğretim ve eğitim kurumlarındaki Polis Disiplin Kurullarının meslekten çıkarma dışındaki kararları Emniyet Genel Müdürlüğü'nün önerisi ve Bakanın onayı ile;

C) Genel Müdürlük Yüksek Disiplin Kurulunun kararları Bakanın onayı ile kesinleşir.

İl Polis Disiplin Kurullarınca verilen ve Valinin önerisi ile merkeze gönderilen meslekten çıkarma kararlarından Genel Müdürlük Yüksek Disiplin Kurulunca uygun görüş belirtilmeyen dosyalar Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunca kesin karara bağlanır.

Bakan, yukarıdaki (B) ve (C) bentleri uyarınca onayına sunulan kararlardan gerekli gördüklerini Bakanlık Yüksek Disiplin Kuruluna gönderebilir. Bu yol ile Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunca alınan kararlar da kesindir.

EK MADDE 5. — Disiplin kurullarınca haklarında meslekten çıkarma cezası verilenlerden görevi başında kalmasında sakınca görülenler, kararın onaylanmasına kadar, genel hükümlere göre görevinden uzaklaştırılabilir.

Bunlardan, meslekten çıkarma cezası, daha hafif bir cezaya indirilerek onaylanmış olanlar hakkında görevden uzaklaştırma önemi hemen kaldırılır.

EK MADDE 6. — Emniyet teşkilatında bulunanlara doğrudan doğruya disiplin cezası vermeye yetkili olanlar aşağıda gösterilmiştir.

A) İçişleri Bakanı;

3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun 13 ncü maddesinde belirtilen 3 ncü meslek derecesi (bu derece dahil) ve daha aşağı meslek derecelerinde bulunan emniyet teşkilatı personeline uyarıma, kınama, aylık kesme cezası;

B) Emniyet Genel Müdürü ve İl İdaresi Kanununda verilen yetkiler saklı kalmak şartı ile Valiler; başkonsülerler ve aynı meslek derecesinde ve daha aşağı meslek derecelerinde bulunan emniyet teşkilatı personeline uyarıma, kınama, 10 günlüğe kadar aylık kesme cezası,

C) İl Emniyet Müdürleri, Polis Enstitüsü Müdürü, polis öğretim ve eğitim kurumlarının müdürleri ile kaymakamlar;

Başkomiserler ve aynı meslek derecesinde ve daha aşağı meslek derecelerinde bulunan emniyet teşkilatı personeline uyarma, kınama, 3 günlüğe kadar aylık kesme cezası,

D) Emniyet Amiri ve Komiserler :

Birinci derecede sorumlu olarak görev yaptıkları yerlerde olmak koşulu ile, polis memurları ile eşit meslek derecesinde ve daha aşağı meslek derecelerinde bulunan emniyet teşkilatı mensuplarına uyarma ve kınama cezası vermeye yetkilidirler.

EK MADDE 7. — Polis emeklilerince kurulan derneklerin yayımları dışında, diğer gerçek veya tüzelkişiler tarafından «polis» veya «emniyet» adları ile ya da eş anlamlı gelen ya da bu sözcüklerin baş ve sonlarına getirilen eklerle oluşturulan adları kullanarak dergi ve gazete yayımlanamaz ve dergilerde, duvar ve el ilanları ile diğer her türlü basılılarda emniyet hizmetleri sınıfı kıyafet yönetmeliğinde belirtilen ve resmi kıyafet üstüne takılan polis yıldız sembolü olarak kullanılamaz.

EK MADDE 8. — Emniyet teşkilatı mensupları ile çarşı ve mahalle bekçileri dernek ve vakıf kuramazlar, spor dernekleri dışında kurulmuş derneklere üye olamazlar ve Emniyet Genel Müdürlüğüne kurulan vakıflar dışında diğer vakıf kuruluşlarına üye olamazlar.

Yukarıdaki fıkra hükmüne aykırı hareket ettiği tespit edilenler yetkili disiplin kurulunca, usulüne göre, meslekten çıkarma cezası ile cezalandırılırlar.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, daha önce yürürlükte bulunan hükümler gereğince, doğrudan doğruya veya yetkili disiplin kurullarının görüşü alınarak merkeze gönderilen ve henüz karara bağlanmamış olan disiplin soruşturması dosyalarından;

A) Atamaya yetkili amir tarafından karara bağlanması gerekenlerin işlemleri sürdürülerek sonuçlandırılır.

B) Kısa veya uzun süreli durdurma (veya kıdem indirimi ya da yükselmenin bir dönem geciktirilmesi) cezaları ile meslekten çıkarma cezasına ilişkin dosyalar, hakkında soruşturma yürütülmüş olan memurun suçun işlendiği tarihteki görev yeri ve rütbesi esas alınarak, bu Kanunda gösterilmiş olan yetkili disiplin kurullarınca karara bağlanmak üzere ilgili yerlere aktarılır.

C) Devlet memurluğundan çıkarma cezasına ilişkin olanlar da Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunca gereği yapılmak üzere ilgili birime gönderilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununa bu Kanunla eklenen ek madde 7'de belirtilen yasaklara aykırı olarak yayımlanmakta olan dergilerin, kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen bir ay içinde, durumlarının bu Kanun hükümlerine uygun duruma getirilmesi zorunludur.

GEÇİCİ MADDE 3. — 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununa, bu Kanunun 2 nci maddesiyle eklenen ek madde 8'in kapsamına giren dernekler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte infisah etmiş sayılırlar. Bu derneklerin mal varlıklarının tasfiyesi tüzüklerindeki hükümlere göre yapılır.

GEÇİCİ MADDE 4. — 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun, bu Kanunun 2 nci maddesi ile değiştirilen 86 nci maddesinin son fıkrasındaki geriye yürüme tarihi 1 . 1 . 1968 tarihidir.

MADDE 3. — 16 . 10 . 1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11 nci maddesinin (D) fıkrası ile 32 nci maddesinin (E) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 11. — D). — Vali, il içinde çıkabilecek toplumsal olayların emrindeki kolluk kuvvetleriyle önlenmesine olanak bulunamayacağı kanısına varır veya kolluk kuvvetleriyle bastırılmayacak ani ve olağanüstü olayların cereyan karşısında kalırsa, en yakın askeri (Kara, Deniz ve Hava) Kuvvet Komutanından yardım gönderilmesini ister. İvedil durumlarda sözlü olarak yapılmış istem sonradan yazılı biçime dönüştürülür. İstek başvuru komutanlıkça gecikmeksiz yerine getirilerek, muhtemel olaylar için istenen kuvvet valinin görüşü alınarak olaylara hızla el koymaya uygun yerde, cereyan eden olaylar için istenen kuvvet ise olay yerinde hazır bulundurulur.

Çıkabilecek toplumsal olaylar için istem üzerine gönderilen kuvvet, olayların kolluk kuvvetlerince önlenemeyecek ölçüde gelişmesi halinde, ani ve olağanüstü olaylar için istenen kuvvet de derhal, vali tarafından verilen görevleri kendi komutanının sorumluluğu altında, onun emir ve direktifine göre ve İç Hizmet Kanununda belirtilen yetkiler ile kolluk kuvvetlerinin genel güvenliği sağlamada sahip olduğu yetkileri kullanarak yerine getirir.

Kolluk kuvvetleriyle yardıma gelen askeri kuvvet arasındaki işbirliği ve koordinasyon vali tarafından sağlanır. Ancak, kolluk kuvvetleriyle yardıma gelen askeri birliğin belirli görevleri birlikte yapmaları halinde sevk ve idare, görev verilen askeri birliğin en kademli komutanı tarafından yapılır.

Madde 32. — E) Kaymakam, ilçe çevresinde çıkabilecek olayların emrindeki kolluk kuvvetleriyle önlenmesine olanak bulunmayacağı kamsında varur veya ilçe içindeki kolluk kuvvetleriyle önlenemeyecek olağanüstü ve ani olaylar karşısında kalırsa hemen valiye bilgi vererek yardım ister ve en yakın askeri (Kara, Deniz ve Hava) komutanlara da haber verir;

Yardıma gelen askeri kuvvet bu Kanunun 11/D maddesi uyarınca kendisine verilecek görevi yerine getirir.

MADDE 4. — 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti Hakkındaki Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında 19 . 1 . 1976 gün ve 1932 sayılı Kanunun 9 ncu maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir.

Madde 9. — 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti Hakkındaki Kanunun 18, 19, 20, 21, 22, 23 ve 24 ncü maddelerine göre tayin edilecek hapis cezalarını iki kat artırılarak hükmolunur. Ancak, hükmolunan hapis cezası beş yılı geçemez.

MADDE 5. — 14 . 7 . 1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değişik 1 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki biçimde değiştirilmiş ve bu Kanuna aşağıdaki ek geçici 54 ncü madde eklenmiştir.

Madde 1. — (Fıkra 3) Anayasa Mahkemesi üye ve yedek üyeleri ile raportörleri; hâkimlik ve savcılık mesleklerinde veya bu mesleklerden sayılan görevlerde bulunanlar, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ve Sayıştay savcı ve yardımcıları; üniversitelerin, İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinin, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin, Devlet Güzel Sanatlar Akademilerinin, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün öğretim üye ve yardımcıları, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası üyeleri, Genelkurmay Mehteran Bölüğü Sanatkârları, Devlet Tiyatrosu ile Devlet Opera ve Balesi ve Belediye Opera ve tiyatroları ile şehir ve belediye konservatuvar ve orkestralarının sanatkâr memurları, uzman memurları, uygulamacı uzman memurları ve stajyerleri; Spor - Toto teşkilatında çalışan personel; subay, astsubay, uzman çavuş ve uzman Jandarmalar ile Emniyet Teşkilatı mensupları özel kanunları hükümlerine tabidir.

Ek geçici madde 54. — Emniyet Örgütü Mensupları hakkında uygulanmakta olan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, ek ve değişiklikleri, ilgili kanun hükmünde kararname ve bu yasalara dayanılarak yürürlüğe konulan yönetmelikler hükümlerinin kapsamına giren konular, Emniyet örgütünün hizmet ve kuruluşunun nitelik ve özelliği gözönüne alınarak özel bir kanunla düzenlenir.

Bu düzenleme yapıncaya kadar, Emniyet Örgütü mensupları hakkında halen yürürlükte bulunan söz konusu hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

MADDE 6. — 22 . 11 . 1972 gün ve 1630 sayılı Dernekler Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi, 4 ncü maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi, 7 nci maddesinin (b) bendi, 35 nci maddesinin I - a) bendi, 51 nci maddesinin 2 nci fıkrası ve 63 ncü maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiş, bu kanuna aşağıdaki ek madde ve geçici 4 ncü madde eklenmiştir.

Madde 2. — Dernek kuramazlar ve derneklere üye olamazlar.

Madde 4. — Amacını güden, amacı belirli olmayan ya da tüzüğünde saptanan çalışma konuları ve çalışma biçimleri amaca uygun bulunmayan derneklerin kurulması yasaktır.

Madde 7. — b) Derneğin amacı ve bu amacı gerçekleştirmek üzere dernekçe sürdürülecek çalışma konuları ve çalışma biçimleri.

Madde 35. — I - a) Tüzüklerinde gösterilen amaç ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdürüleceği belirtilen çalışma konuları ve faaliyet biçimleri dışında faaliyette bulunamazlar.

Madde 51. — (Fıkra 2) - Dernek gelirleri alındı belgesi ile toplanır ve giderler harcama belgesi ile yapılır. Dernek gelirlerinin alınmasında kullanılacak alındı belgesi Maliye Bakanlığınca bastırılır. Bu alındı belgelerinin biçimi, bastırılması, derneklere verilmesi, kullanılanların denetlenmesi ve alınacak ücret, İçişleri ve Maliye Bakanlığınca düzenlenecek yönetmelikle saptanır.

Alındı belgesinde bağışta bulunanın açık kimliği ve imzası bulunur.

Maliye Bakanı, yazılı istemden itibaren 15 gün içinde alındı belgesini sağlayamazsa, ilgili dernek özel olarak bastıracağı alındı belgelerini o yerin mülki amirine onaylatarak bağış ve ödenti kabul edebilir.

Mülki amir, bu alındı belgelerini liste halinde bir tutanağa bağhyarak onaylar.

Maliye Bakanlığınca resmi alındı belgesi sağlandığında özel belgeler, resmi alındı belgeleri ile değiştirilir. Bağış ve ödenti toplayacak kişi ya da kişileri dernek yönetim kurulu bir kararla belirtir ve bu karar o yerin mülki amirliğine tescil ettirilir.

Dernekler adına gazete, dergi ve öteki basılı eserler vererek bunlar karşılığında para veya başkaca yardım toplamak yasaktır.

Madde 63. — Bu Kanunun 2 nci maddesinin (b) bendi gereğince dernek kurma veya derneğe üye olma hakkına sahip olmadıkları halde dernek kuranlar ile derneğe üye olanlar bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

EK MADDE 1. — Bir derneğin, suç sayılan eylemlerin kaynağı olduğunun belirlenmesi halinde, bir ilde kurulmuş dernekler için ilgili valiliğin ya da o yer Cumhuriyet Savcılığının, birden çok ilde kurulmuş dernekler için İçişleri Bakanlığının ya da derneğin genel merkezinin bulunduğu yer Cumhuriyet Savcılığının istemi üzerine, mahkemece o dernek kapatılır.

Bir derneğin, suç sayılan eylemlerin kaynağı olduğunun belirlenmesi, Anayasada yer alan temel hak ve hürriyetleri dil, ırk, sınıf, din, mezhep veya tarikat ayrılığına dayanarak Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü ve nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyeti ortadan kaldırmak amacı ile ya da siyasal ve ideolojik bir amaçla işlenen :

A) Adam öldürme, müessir fiil, yol kesmek ve adam kaldırmak, nas-ı ızrar, yangın, su baskını, gasp suçları ile öteki büyük tehlike suçları, ulaştırma ve haberleşme araçlarına karşı suçlar, Türk Ceza Kanununun 394 ve 395 nci maddelerindeki suçlar, amnenin itimadı aleyhine cürümler, Türk Ceza Kanununun 311, 313, 314, 315 nci maddelerindeki suçlar ile hürriyet aleyhindeki suçlar, Devletin arsulusal şahsiyetine karşı veya Devlet kuvvetleri aleyhinde cürümler, cürüm sayılan fiili alenen övme ve iyi gördüğünü söyleme ve halkı kanunlara itaatsizliğe kışkırtma suçları, hükümete karşı şiddet veya mukavemet ve kanunlara muhalefet suçları, resmi sıfatı haiz olanlar aleyhinde cürümler, yabancı devletlerle bunların reis ve elçilerine karşı işlenen suçlarla;

B) Kişilere veya eşyaya karşı cebir ve şiddet kullanarak işlenmiş olmak kaydı ile, 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti Hakkında Kanun ve değişikliklerine ve 1630 sayılı Dernekler Kanunu ve değişikliklerine aykırılık teşkil eden suçların,

C) Şiddet eylemlerine başvurulduğunu ya da başvurulacağını gösterir nicelik ya da nitelikte silah bulundurma ve taşıma suçlarının,

a) Dernek yöneticileri veya üyeleri tarafından ülkenin başka başka yerlerinde olsa bile birden fazla işlenmiş olduğunun ya da,

b) Dernek yöneticilerinin onayı, azmettirmesi, teşviki, zorlaması, yardımı ya da kolaylık sağlaması ile işlendiğinin, kesinleşen mahkeme kararına dayanarak saptanması ile olur.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra, İçişleri Bakanlığınca veya valiliklerce daha önce incelenmiş dernek tüzüklerinden Dernekler Kanununun bu Kanunla değiştirilen 4 nci maddesi birinci fıkrası son cümlesine veya 7 nci maddesi (b) bendi hükmüne aykırı olan bir hüküm saptandığında bu aykırılıkların ne olduğu dernek merkezinin bulunduğu il valiliğince dernek yönetim kuruluna yazı ile duyurulur ve tüzükteki bu aykırılıkların üç ay içinde giderilmesi istenir. Bu süre içinde tüzüklerini yasaya uygun biçime getirmeyen dernekler hakkında Dernekler Kanununun 9 ncu maddesi üçüncü fıkrası gereğince işlem yapılır.

MADDE 7. — Bu Kanunun 6 nci maddesi ile değiştirilen Dernekler Kanununun 51 nci maddesinin 2 nci fıkrası, fıkarda söz konusu edilen yönetmeliğin yürürlüğe girdiği, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Cilt	Millet Meclisi		Cumhuriyet Senatosu		
	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
7	7	221	44	26	549
12	111	735	46	38	520,526:543,
13	23	523:524			544:575
	25	570,585,587:591, 594:597			
	26	602:603,603:610, 611:614			
	28	659:691			
	29	697:721,725:728			
	31	780:806			
	32	818:829,830:842			

I - Gerekçeli 375 ve 375'e 1 nci Ek S. Sayılı basmayazılar Millet Meclisinin 23 ile 32 nci Birleşimlerine, 996 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 38 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi Adalet ve İçişleri, Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet ve İçişleri komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/203